

U 68/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens beräkningar för 2023 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2023 (budgeten; Europeiska unionen)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen ett allmänt material om kommissionens beräkningar för 2023 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2023 och som kommissionen antog den 7 juni 2022 samt en promemoria om beräkningarna.

Helsingfors den 1 september 2022

Finansminister Annika Saarikko

Specialsakkunnig Johanna Makkonen

EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPEISKA UNIONENS ALLMÄNNA BUDGET FÖR BUDGETÅRET 2023, ALLMÄN ÖVERSIKT

1 Allmänt

Europeiska kommissionen gav den 7 juni 2022 sina beräkningar för 2023 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget (Statement of Estimates of the European Commission 2023 – Preparation of the 2023 Draft Budget). Budgetförslaget översatt till alla officiella unionsspråk offentliggörs i juli och det läggs samtidigt fram för rådet och Europaparlamentet. Innehållet i de beräkningar som kommissionen har antagit förväntas inte skilja sig från det egentliga budgetförslaget. Av denna anledning och för tydlighetens skull används i denna U-skrivelse termen budgetförslag för beräkningarna. Budgetförslaget är förknippat med kommissionens meddelande av den 7 juni 2022 om teknisk justering av den fleråriga budgetramen för 2023 (COM(2022) 266 final).

EU:s budget indelas i åtagandebemyndiganden (åtaganden) och betalningsbemyndiganden (betalningar). Åtagandena kan jämföras med fullmakter, dock så att alla anslag i EU-budgeten först måste bindas innan de kan betalas. Ett åtagande är en juridisk förpliktelse att betala vissa anslag. Åtagandena har inga omedelbara direkta ekonomiska konsekvenser. De ekonomiska konsekvenserna blir aktuella i det skede då åtagandena blir kassaflöde i praktiken, dvs. betalningar.

När det gäller direktstöden för jordbruket och förvaltningen ligger åtagandena och betalningarna på samma nivå. I praktiken konkretiseras betalningarna för alla andra rubriker senare, ibland till och med flera år efter åtagandena. De nationella EU-avgifterna bestäms utifrån betalningsbemyndigandena, dvs. kassaflödet.

2 Det huvudsakliga innehållet i kommissionens budgetförslag

2.1 Allmänt

Denna U-skrivelse baserar sig på det engelskspråkiga allmänna materialet om kommissionens beräkningar.

EU:s budget för 2023 är det tredje budgetförslaget under den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och det tredje budgetförslaget som har beretts i enlighet med kommissionens nuvarande program och prioriteter.

2.2 Utgifter

Enligt kommissionen är syftet med budgetförslaget att svara på de aktuella betydande utmaningarna, särskilt att stödja återhämtningen av ekonomin inom EU samt att fortsätta att stödja Ukraina. Budgetförslaget ska dessutom främja prioriteterna inom den gällande fleråriga budgetramen, såsom omställningen till ett grönare, digitalt och hållbart Europa. Under rubrik 1 i budgetförslaget ligger fokus på att stödja digitalisering och forskning. Hållbar strukturomvandling och grön tillväxt stöds särskilt genom finansieringsprogrammen under rubrik 2 och 3. Pro-

U 68/2022 rd

grammen under rubrik 4 och 5 i budgetförslaget gäller bland annat migrationsåtgärder och säkerhet. I programmen under rubrik 6 ingår finansiering för EU:s yttre förbindelser. Budgetförslaget mål stöds år 2023 fortfarande också av finansieringen från återhämtningsinstrumentet som i synnerhet fokuserar på programmen under rubrikerna 2 och 3.

När det gäller åtaganden uppgår budgetförslaget för 2023 i fråga om de program som hör till budgetramen till sammanlagt 182 735,9 miljoner euro (1,12 % av EU27:s BNI). I fråga om betalningarna ligger den totala nivån i budgetförslaget på 163 588,4 miljoner euro (1 % av EU27:s BNI). När de särskilda instrumenten utanför budgetramen räknas in uppgår budgetförslaget till 185 591,1 miljoner euro i åtaganden (1,14 % av EU27:s BNI) och till 166 268,2 miljoner euro i betalningar (1,02 % av EU27:s BNI). Totalt sett ökar åtagandena med 2,1 % medan betalningarna minskar med -2,6 % jämfört med 2022. I budgetförslaget är marginalen för oförutsedda utgifter mellan totalnivån och budgetramens tak när det gäller åtaganden 446,4 miljoner euro och när det gäller betalningar 5 513,7 miljoner euro. De nämnda siffrorna omfattar inte återhämtningsinstrumentet, som utgör en betydande andel av den totala finansieringen av EU-programmen 2023.

Bekämpning av klimatförändringen och det europeiska programmet för grön utveckling är fortfarande centrala prioriteter i kommissionens budgetförslag. I EU-budgeten och i återhämtningsinstrumentet är målet att integrera klimatmålen så att minst 30 % av användningen av medlen främjar uppnåendet av klimatmålen. Under rubrik 2 och 3 finns kvantitativt sett mest klimatfinansiering.

Särskilt under rubrik 6 men också rubrikerna 2b och 4 i budgetförslaget finansieras många betydande åtgärder för att stödja Ukraina och grannländerna samt de personer som blivit tvungna att fly på grund av Rysslands anfallskrig. Kommissionen kommer att återkomma till åtgärderna på kort sikt i en ändringskrivelse på hösten när man har en bättre bild av behoven.

Kommissionen föreslår sammanlagt 2 855,2 miljoner euro i åtaganden och 2 679,8 miljoner euro i betalningar till tematiska särskilda instrument utanför budgetramen (Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, Reserven för solidaritet och katastrofbistånd och brexitjusteringsreserven). Genom de särskilda instrumenten kan man reagera på exceptionella och oförutsedda omständigheter, externa eller interna, och de används vid behov när utgifterna inte kan finansieras inom taken för en eller flera rubriker i budgetramen. De särskilda instrumenten står utanför budgetramen. Jämfört med 2022 ökar åtagandena för tematiska särskilda instrument med 56 miljoner euro (+2 %) och betalningarna med 57 miljoner euro (+2,2 %).

Därtill föreslår kommissionen att flexibilitetsmekanismen tas i bruk i åtaganden för 515,4 miljoner euro under rubrikerna 6 och 7 samt 527,1 miljoner euro i betalningar.

Nedan finns en tabell, presenterad i kommissionens budgetförslag, om utvecklingen av åtaganden och betalningar per rubrik budgetåren 2022 och 2023. Siffrorna för 2022 inkluderar den första antagna ändringsbudgeten nr 1/2022 samt förslagen till ändringsbudget nr 2/2022 och 3/2022.

Tabell 1: Budgetförslag för 2023

U 68/2022 rd

Åtagandebemyndiganden (åtag.bem.) och betalningsbemyndiganden (bet.bem.), miljoner euro i löpande priser

	Budgetförslag för 2023		Budget 2022 inkl. ändringsbudget nr 1/2022 samt förslag till ändringsbudget 2 och 3/2022		Andel av budgetförslag 2023 (%)		Differens 2023–2022		Differens 2023–2022 (%)	
	(1)		(2)		(3)		(1–2)		(1/2)	
	Åtag.bem.	Bet.bem.	Åtag.bem.	Bet.bem.	Åtag.bem.	Bet.bem.	Åtag.bem.	Bet.bem.	Åtag.bem.	Bet.bem.
1. Inre marknaden, innovation och digitalisering	21 567,6	20 901,1	21 775,1	21 473,5	11,6 %	12,5 %	-207,5	-572,4	-1,0 %	-2,7 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>21 727,0</i>		<i>21 878,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>159,4</i>		<i>102,9</i>							
2. Sammanhållning, resiliens och värden	70 086,7	55 840,5	67 644,4	62 052,8	37,7 %	33,5 %	2 442,3	6 212,3	3,6 %	-10,0 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>70 137,0</i>		<i>67 806,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>50,3</i>		<i>161,6</i>							
<i>av vilket ekonomisk, social och territoriell sammanhållning (2 a)</i>	<i>62 923,0</i>	<i>49 131,1</i>	<i>61 314,2</i>	<i>56 350,9</i>	<i>33,8 %</i>	<i>29,5 %</i>	<i>1 608,8</i>	<i>7 219,8</i>	<i>2,6 %</i>	<i>-12,8 %</i>
<i>av vilket resiliens och värden (2 b)</i>	<i>7 163,7</i>	<i>6 709,4</i>	<i>6 330,2</i>	<i>5 701,8</i>	<i>3,9 %</i>	<i>4,0 %</i>	<i>833,5</i>	<i>1 007,6</i>	<i>13,2 %</i>	<i>17,7 %</i>
3. Naturresurser och miljö	57 222,6	57 445,4	56 681,1	55 6601,8	30,8 %	34,5 %	541,4	843,6	1,0 %	1,5 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>57 295,0</i>		<i>56 965,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>72,4</i>		<i>283,9</i>							
<i>varav Marknadsrelaterade utgifter och direktstöd</i>	<i>40 692,2</i>	<i>40 698,2</i>	<i>40 368,9</i>	<i>40 393,0</i>	<i>21,9 %</i>	<i>24,4 %</i>	<i>323,4</i>	<i>305,1</i>	<i>0,8 %</i>	<i>0,8 %</i>
4. Migration och gränsförvaltning	3 727,3	3 067,4	3 360,0	3 254,3	2,0 %	1,8 %	367,3	-186,9	10,9 %	-5,7 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>3 814,0</i>		<i>3 360,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>86,7</i>		<i>0</i>							
5. Säkerhet och försvar	1 901,1	1 111,4	1 812,3	1 237,9	1,0 %	0,7 %	88,8	-126,5	4,9 %	-10,2 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>1 946,0</i>		<i>1 896,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>44,9</i>		<i>83,7</i>							
6. Grannskapet och omvärlden	16 781,9	13 773,9	17 170,4	12 916,1	9,0 %	8,3 %	-388,6	857,9	-2,3 %	6,6 %
<i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>	<i>452,9</i>		<i>368,4</i>							
<i>Budgetramens tak</i>	<i>16 329,0</i>		<i>16 802,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>0</i>		<i>0</i>							
7. Europeisk offentlig förvaltning	11 448,8	11 448,8	10 620,1	10 620,2	6,2 %	6,9 %	828,7	828,6	7,8 %	7,8 %
<i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>	<i>62,5</i>									
<i>Budgetramens tak</i>	<i>11 419,0</i>		<i>11 058,0</i>							
<i>Marginal</i>	<i>32,7</i>		<i>437,9</i>							

U 68/2022 rd

Anslag totalt rubri- kerna 1–7	182 735,9	163 588,4	179 063,5	168 156,5	102,1 %	97,3 %	3 672,4	-4 568,0	2,1 %	-2,7 %
<i>varav via flexibilitets- mekanismen</i>	515,4	527,1	368,4	467,2						
<i>Samlat marginalin- strument</i>		1 376,0		1 349,0						
<i>Budgetramens tak</i>	182 667,0	168 575,0	179 765,0	170 558,0						
<i>Marginal</i>	446,4	5 513,7	1 070,0	2 868,8						
Anslag i % av BNI	1,12 %	1,00 %	1,16 %	1,09 %						
Andra särskilda in- strument	2 855,2	2 679,8	2 799,2	2 622,8	1,5 %	1,6 %	56,0	57,0	2,0 %	2,2 %
Totalt	185 591,1	166 268,2	181 862,6	170 779,3	100 %	100 %	3 728,4	-4 511,1	2,1 %	-2,6 %
Anslag i % av BNI	1,14 %	1,02 %	1,18 %	1,10 %						

Rubrik 1: Inre marknaden, innovation och digitalisering

Rubrik 1 har en central roll när det gäller att möjliggöra innovationer, utveckling av den inre marknaden, strategiska investeringar och digitalisering. Under rubriken ingår bland annat ramprogrammet för forskning och innovation Horisont Europa, det nya programmet Ett digitalt Europa, det centrala programmet för strategiska investeringar Fonden för ett sammanlänkat Europa och investeringsprogrammet InvestEU. De viktigaste decentraliserade byråer som finansieras under rubrik 1 är bland annat Europeiska unionens rymdprogrambyrå, Europeiska kemikaliemyndigheten och Europeiska byrån för luftfartssäkerhet.

Som totalnivå för rubrik 1 föreslår kommissionen 21 567,6 miljoner euro i åtaganden och 20 901,1 miljoner euro i betalningar 2023. Detta betyder en nedgång på 1 % i åtaganden och 2,7 % i betalningar jämfört med 2022. Marginalen för rubriken blir cirka 159 miljoner euro.

Kommissionen föreslår därtill en ökning om 4 299,3 miljoner euro i åtaganden och 2 983,1 miljoner euro i betalningar från återhämtningsinstrumentet till rubrik 1.

Horisont Europa

Det överlägset största programmet under rubrik 1 är Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation. Genom Horisont Europa finansieras viktig forskning på områden som hälsa, resiliens, grön omställning och digitalisering. Kommissionen föreslår åtaganden för 12 342,9 miljoner euro (+0,8 % jämfört med 2022) och betalningar för 11 903,6 miljoner euro (-5,2 % jämfört med 2022) till programmet. Därtill föreslås 1 828,3 miljoner euro i åtaganden till forsknings- och innovationsverksamhet från återhämtningsinstrumentet.

I de anslag som kommissionen föreslagit för Horisont Europa ingår ett återinförande av tidigare åtaganden i enlighet med artikel 15.3 i EU:s budgetförordning till ett belopp av 78,8 miljoner euro och i enlighet med EU:s förslag till förordning om halvledare till ett belopp av 80 miljoner euro för 2023. I förslaget till förordning om halvledare föreslås det att minskningen i Horisont Europa med 400 miljoner euro ska kompenseras genom att återinföra för åren 2023–2027 ett

U 68/2022 rd

motsvarande belopp på 400 miljoner euro (i löpande priser) i åtaganden som tidigare frigjorts utöver de 500 miljoner euro som har avtalats i det gemensamma uttalandet om överenskommelsen om budgetramen.

Dessutom innehåller budgetförslaget en ökning av anslagen för programmet Horisont Europa med 451,1 miljoner euro i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen (rådets förordning EU, Euratom nr 2020/2093). Ökningen av anslagen genomförs genom att maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Europeiska strategiska investeringar

De övriga viktigaste programmen under rubrik 1 inom klustret Europeiska strategiska investeringar är investeringsprogrammet InvestEU, Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) och det särskilda programmet för ett digitalt Europa.

Målet med InvestEU-programmet är att komplettera finansieringen i bidragsform inom exempelvis forsknings- och innovationsfinansieringen och aktivera de privata investeringarna. Kommissionen föreslår för 2023 åtaganden för 340,7 miljoner euro (-71,5 % jämfört med 2022) och betalningar för 389,8 miljoner euro (-62,2 % jämfört med 2022) till InvestEU-programmet. Till programmet föreslås dessutom 2 471 miljoner euro i åtaganden från återhämtningsinstrumentet år 2023. Också anslagen för InvestEU innehåller en ökning av anslagen med 150,5 miljoner euro 2023 i enlighet med artikel 5 i den nya förordningen om den fleråriga budgetramen.

För Fonden för ett sammanlänkat Europa föreslås åtaganden för 2 897,5 miljoner euro (+2 % jämfört med 2022) och betalningar för 2 866,4 miljoner euro (+4,9 % jämfört med 2022). För programmet för ett digitalt Europa föreslås å sin sida åtaganden för 1 310,4 miljoner euro (+5 % jämfört med 2022) och betalningar för 1 288,2 miljoner euro (+51,8 % jämfört med 2022).

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 2: Budgetrubrik 1

mn euro i löpande priser

Rubrik 1. Inre marknaden, innovation och digitalisering	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Forskning och innovation	13 639,2	3,0 %
Horisont Europa	12 342,9	0,8 %
Euratoms forsknings- och utbildningsprogram	276,5	2,1 %
ITER-programmet	1 019,8	43,6 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	p.m.	-
Europeiska strategiska investeringar	4 775,1	-13,3 %
InvestEU-fonden	340,7	-71,5 %
Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF)	2 897,5	2,0 %

U 68/2022 rd

Digitalt Europa	1 310,4	5,0 %
Decentraliserade byråer	202,4	5,0 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	24,0	-21,2 %
Inre marknaden	927,1	-2,7 %
Programmet för den inre marknaden	592,8	-3,4 %
EU-programmet för bedrägeribekämpning	24,8	2,0 %
Fiscalisprogrammet	37,7	2,0 %
Customs-programmet	133,1	2,0 %
Decentraliserade byråer	126,7	5,8 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	12,0	-56,6 %
Rymden	2 226,2	7,2 %
EU:s rymdprogram	2 045,1	1,8 %
Unionens program för säker konnektivitet	106,3	
Decentraliserade byråer	74,8	9,5 %
Totalt	21 567,6	-1,0 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>21 727,0</i>	
<i>Marginal</i>	<i>159,4</i>	
<i>Återinförande av åtaganden (artikel 15.3 i budgetförordningen)</i>	<i>158,8</i>	

Rubrik 2: Sammanhållning, resiliens och värden

Rubrik 2 är uppdelad i två underrubriker varav underrubrik 2a omfattar Europeiska unionens region- och strukturpolitik. Genom Europeiska unionens region- och strukturpolitik strävar man efter att minska skillnaderna i utveckling mellan olika regioner och medlemsstater i EU. Målet är att främja konkurrenskraft och hållbar tillväxt samt förnya ekonomiska och sociala strukturer. Också åtgärderna för bekämpning av klimatförändringen har stått i fokus. Underrubriken 2a omfattar följande fonder: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Sammanhållningsfonden.

De viktigaste programmen under underrubrik 2b är stödprogrammet för strukturreformer och investeringsstabiliseringsfunktionen, programmen Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren, vilka främst riktar sig till ungdomar, programmet Kreativa Europa för de kulturella och audiovisuella sektorerna, hälsoprogrammet och programmen för rättsliga frågor. De viktigaste decentraliserade byråerna som finansieras under rubrik 2 är Europeiska läkemedelsmyndigheten, Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar och Europeiska åklagarmyndigheten.

För rubrik 2 föreslår kommissionen 70 086,7 miljoner euro i åtaganden (+3,6 % jämfört med 2022) och 55 840,5 miljoner euro i betalningar (-10,0 % jämfört med 2022). Enligt kommissionens förslag blir marginalen för rubriken 50,3 miljoner euro, vilket innebär att åtagandena under rubriken enligt budgetförslaget kommer att utnyttjas till så gott som fullt belopp.

U 68/2022 rd

Dessutom kommer de totala siffrorna under rubrik 2 att öka betydligt om man ser till de anslag som kommer att kanaliseras till programmen från återhämtningsinstrumentet. Detta gäller särskilt faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) och sammanhållningsinstrumentet REACT-EU. Som totalnivå från återhämtningsinstrumentet för nästa år föreslår kommissionen 104 149,3 miljoner euro i åtaganden och 125 108,8 miljoner euro i betalningar.

2a Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

Det största programmet under underrubrik 2a är Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), för vilken det föreslås 38 392,6 miljoner euro i åtaganden (+2,6 % jämfört med 2022) och 26 225,9 miljoner euro i betalningar (-11,4 % jämfört med 2022). Ett annat betydande program är Europeiska socialfonden (ESF+), som främjar sysselsättning och delaktighet och som är ett viktigt instrument inom ramen för EU:s pelare för sociala rättigheter. Kommissionen föreslår åtaganden för 16 774,5 miljoner euro (+2,5 % jämfört med 2022) och betalningar för 12 546,3 miljoner euro (-8,7 % jämfört med 2022) till Europeiska socialfonden.

Under rubriken finns dessutom Sammanhållningsfonden till vilken kommissionen föreslår 7 755,9 miljoner euro i åtagandebemyndiganden (+3,0 % jämfört med 2022) och 10 354,7 miljoner euro i betalningsbemyndiganden (-20,4 % jämfört med 2022).

Till rubrik 2a allokeras finansiering i betalningar från programmet REACT-EU som en del av återhämtningsinstrumentet. Åtagandena i programmet REACT-EU har gjorts 2021–2022, varav det i kommissionens förslag ingår 15 531,5 miljoner euro i betalningar för 2023. Som en del av kommissionens åtgärder inom sammanhållningspolitiken i anslutning till kriget i Ukraina kan medlemsstaterna utnyttja REACT-EU-finansiering för att hjälpa flyktingar (s.k. CARE-paket).

2b Resiliens och värden

Finansieringsprogram under underrubriken 2b Resiliens och värden i budgetförslaget är bland annat Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), Instrumentet för tekniskt stöd (TSI), Civilskyddsmekanismen/rescEU, Hälsoprogrammet (EU4Health), Erasmus+, Europeiska solidaritetskåren, Kreativa Europa, Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden samt programmet Rättsliga frågor. I fråga om Civilskyddsmekanismen föreslår kommissionen att anslag till ett belopp av 45 miljoner euro ska tidigareläggas från 2024–2027 till år 2023 så att anslagen ökar med 44,8 % jämfört med innevarande år. Till mekanismen kanaliseras emellertid också medel från återhämtningsinstrumentet i motsats till åren i slutet av ramperioden. I fråga om hälsoprogrammet och programmet Kreativa Europa föreslår kommissionen återgång till budgetplanen i stället för tidigareläggning.

För RFF-faciliteten och instrumentet TSI föreslår kommissionen totalt 121,1 miljoner euro i åtaganden (+2 % jämfört med 2022) och 115,0 miljoner euro i betalningar (+2,7 % jämfört med 2022). För finansieringskostnader för återhämtningsinstrumentet föreslås hela 1 035,8 miljoner euro i åtaganden och betalningar för 2023 (+614,3 % jämfört med 2022). Kommissionen motiverar detta med den snabba och betydande ränteuppgången. Enligt kommissionen uppgår det

U 68/2022 rd

föreslagna anslaget till maximibeloppet enligt budgetplanen för 2023. Kommissionen kan uppdatera sitt förslag till finansieringskostnader i en ändringsskrivelse efter att ränteprognoserna har uppdaterats.

De åtagandebemyndiganden som kommissionen föreslår för de övriga viktigaste programmen under underrubrik 2b anges i tabellen nedan.

Budgetförslaget innehåller en ökning av anslagen i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen till hälsoprogrammet (EU4Health) med 437,0 miljoner euro, till Erasmus+ med 256,2 miljoner euro, till programmet Kreativa Europa med 90,3 miljoner euro och till programmet Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden med 120,5 miljoner euro. Detta möjliggörs genom att maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Enligt kommissionen är avsikten att kanalisera betydande finansiering till programmen under budgetens underrubrik 2b från återhämtningsinstrumentet år 2023, sammanlagt 104 146,3 miljoner euro i åtaganden och 109 577,3 miljoner euro i betalningar.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 3: Budgetrubrik 2

mn euro i löpande priser

Rubrik 2. Sammanhållning, resiliens och värden	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Underrubrik 2a Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning	62 923,0	2,6 %
Europeiska regionala utvecklingsfonden	38 392,6	2,6 %
Sammanhållningsfonden	16 774,5	2,5 %
Europeiska socialfonden+	7 755,9	3,0 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	p.m.	-
Underrubrik 2 b Resiliens och värden	7 163,7	13,2 %
Regional utveckling och sammanhållning	33,6	-1,9 %
Stödprogrammet för den turkypriotiska befolkningsgruppen	33,6	-1,9 %
Återhämtning och resiliens	2 308,9	53,1 %
Faciliteten för återhämtning och resiliens RRF och Instrumentet för tekniskt stöd TSI	121,1	2,0 %
Program för skydd av euron mot förfalskning Perikles IV	0,9	2,0 %
Finansieringen av kostnaden för återhämtningsinstrumentet	1 035,8	614,3 %
Civilskyddsmekanismen/rescEU	146,6	44,8 %
Hälsoprogrammet EU4Health	731,8	-12,9 %
Decentraliserade byråer	260,9	-10,2 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	12,0	-
Investeringar i människor, social sammanhållning och värden	4 821,1	0,7 %
Programmet för sysselsättning och social innovation EaSI	93,5	-12,2 %

U 68/2022 rd

Erasmus+	3 548,5	4,3 %
Europeiska solidaritetskåren	141,2	-0,2 %
Kreativa Europa	325,3	-20,0 %
Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden	212,3	-1,2 %
Rättsliga frågor	42,2	-3,2 %
Decentraliserade byråer och Europeiska åklagarmyndigheten Eppo	268,5	9,0 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	189,6	-16,4 %
Totalt	70 086,7	3,6 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>70 137,0</i>	
<i>Marginal</i>	<i>50,3</i>	

Rubrik 3: Naturresurser och miljö

I rubrik 3 ingår utgifterna för den gemensamma jordbrukspolitiken, för landsbygdsutveckling och för den gemensamma fiskeripolitiken samt centrala utgifter för miljö- och klimatåtgärder, såsom mekanismen för en rättvis omställning. Åtgärderna under rubriken stöder centralt klimat- och energimålen för EU 2030 som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser med 55 %. De viktigaste decentraliserade byråerna som finansieras under rubriken är Europeiska miljöbyrån, Europeiska fiskerikontrollbyrån och Europeiska kemikaliemyndigheten, som är placerad i Finland.

I kommissionens budgetförslag för 2023 föreslås som totalnivå för rubriken 57 222,6 miljoner euro i åtaganden (+1,0 % jämfört med 2022) och 57 445,4 miljoner euro i betalningar (+1,5 %). Marginalen för rubriken blir 72,4 miljoner euro. Kommissionen föreslår dessutom 5 472,2 miljoner euro i åtaganden och 2 596,7 miljoner euro i betalningar via återhämtningsinstrumentet.

Program för jordbruks- och havspolitik

Programmen för jordbruks- och havspolitik omfattar Europeiska garantifonden för jordbruket (EAGF), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EAFRD) och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Programmet för landsbygdsutveckling finansieras också via återhämtningsinstrumentet.

Åtagandena för jordbruksstödsfonden 2023 uppgår till totalt 40 692,2 miljoner euro (+0,8 % jämfört med 2022) och betalningarna till 40 698,2 miljoner euro (+0,8 %). I siffran har en överföring på -825,8 miljoner euro till jordbrukets utvecklingsfond beaktats. Kommissionens förslag till anslag för jordbruksstödsfonden för 2023 är 457 miljoner euro mindre än vad den var om motsvarande summa inte skulle allokeras till jordbruksstödsfonden som inkomster avsatta för särskilda ändamål. Enligt budgetförordningen ger vissa åtgärder inom jordbrukspolitiken, såsom rättelse av fel, avkastning som allokeras tillbaka till stödfonden för att täcka dess behov.

Enligt kommissionens förslag är anslagen för landsbygdsutveckling (EAFRD) 12 934,7 miljoner euro i åtaganden (+1,6 % jämfört med 2022) och 15 087,2 miljoner euro i betalningar

U 68/2022 rd

(+2,8 %) år 2023. I fråga om landsbygdsutveckling är det belopp som finansieras via återhämtningsinstrumentet 2 425,5 miljoner euro i betalningar. I återhämtningsinstrumentet ingår inte längre några nya åtaganden för programmet för landsbygdsutveckling.

Åtagandena för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden uppgår enligt kommissionens förslag till 1 102,8 miljoner euro (-2,8 % jämfört med 2022) och betalningarna till 888,6 miljoner euro (+21,3 %) år 2023.

Program för miljö- och klimatpolitik

Det europeiska programmet för grön utveckling utgör en central ram för programmen för miljö- och klimatpolitik under rubrik 3. För Life-programmet, som har fastställts genom målen för det europeiska programmet för grön utveckling föreslås 2023 728,3 miljoner euro i åtaganden (-3,6 % jämfört med 2022) och 516,8 miljoner euro i betalningar (-2,2 %). En annan central helhet som finansieras inom ramen för programmet för grön utveckling är mekanismen för en rättvis omställning (JTM) som består av fonden för en rättvis omställning (JTF), InvestEU:s interna övergångsordning samt lånefaciliteten för den offentliga sektorn. Av dessa utgör fonden för en rättvis omställning en del av rubrik 3. Den får 1 466,2 miljoner euro i åtaganden och 2,8 miljoner euro i betalningar 2023. Programmet för en rättvis omställning finansieras också via återhämtningsinstrumentet. Finansieringen uppgår 2023 till 5 472,2 miljoner euro i åtaganden och 171,1 miljoner euro i betalningar.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 4: Budgetrubrik 3

mn euro i löpande priser

Rubrik 3. Naturresurser och miljö	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Jordbruks- och havspolitik	54 921,3	0,9 %
Europeiska garantifonden för jordbruket	40 692,2	0,8 %
<i>varav direktstöd utanför de strategiska planerna</i>	<i>37 313,0</i>	<i>-0,4 %</i>
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	12 934,7	1,6 %
Europeiska havs- och fiskerifonden	1 102,8	-2,8 %
Hållbara fiskeavtal och regionala fiskerierorganisationer	162,0	1,8 %
Decentraliserade byråer	29,5	2,8 %
Miljö- och klimatåtgärder	2 301,3	1,8 %
Programmet för miljö och klimatpolitik (Life)	728,3	-3,6 %
Fonden för en rättvis omställning	1 466,2	1,6 %
Lånefacilitet för den offentliga sektorn under mekanismen för en rättvis omställning	50,0	n.a.
Decentraliserade byråer	56,8	4,8 %
Totalt	57 222,6	1,0 %

U 68/2022 rd

Budgetramens tak	57 295,0	
Marginal	72,4	

Rubrik 4: Migration och gränsförvaltning

Under rubrik 4 i budgeten ska medlemsstaterna få ekonomiskt och tekniskt stöd för migration och gränsförvaltning på områdena asyl- och invandringspolitik, gränskontroll, viseringspolitik och tullkontroller. Decentraliserade byråer som finansieras under rubrik 4 är EU:s asylbyrå, Frontex och byrån för it-system eu-LISA. För Frontex föreslås en ökning med 14,6 % för 2023 jämfört med innevarande år på grund av dess utökade uppgifter om vilka beslut har fattats tidigare.

Som totalnivå för rubriken för 2023 föreslår kommissionen 3 727,3 miljoner euro i åtaganden (+10,9 % jämfört med 2022) och 3 067,4 miljoner euro i betalningar (-5,7 %). Tillväxten i åtagandena förklaras i synnerhet av de föreslagna ökningarna i gränssäkerheten, det vill säga en ökning med +13,4 % jämfört med 2022 för gränssäkerhetklustret under rubrik 4. Dessutom föreslår kommissionen en ökning av åtagandena under Migration med +7,8 % jämfört med 2022. Marginalen för rubriken blir 86,7 miljoner euro.

På invandringsområdet är ett centralt program asyl-, migrations- och integrationsfonden AMIF. I budgetförslaget för 2023 föreslås 1 418,1 miljoner euro i åtaganden (+7,5 % jämfört med 2022) och 1 314,9 miljoner euro i betalningar (-3,9 %) till AMIF. Medlemsstaterna kan få stöd för att hjälpa personer som flyr från Ukraina från AMIF-fondens nationella program och dessutom är också kommissionens tematiska instrument tillgängligt. Genomförandet av AMIF-fondens mål är förenat med kommissionens förslag till ett omfattande lagstiftningspaket som gäller migration och asylärenden och som fortfarande är under behandling.

Ett centralt program inom gränsförvaltningen är fonden för integrerad gränsförvaltning (IBMF). I budgetförslaget för 2023 föreslås 946,8 miljoner euro i åtaganden (+27,8 % jämfört med 2022) och 394,5 miljoner euro i betalningar (-35,4 % jämfört med 2022) till IBMF:s instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI). Enligt kommissionen stöder fonden en effektiv europeisk integrerad gränskontroll, en gemensam viseringspolitik och utveckling av datasystemen. Enligt kommissionen är den föreslagna betydande ökningen av åtagandena i denna fond jämfört med innevarande år förenlig med den fleråriga budgetramen 2021–2027. Från den andra delen av IBMF-instrumentet (CCEi) avsätts medel för utrustning för tullkontroller på det sätt som anges i tabellen nedan.

Kommissionens budgetförslag innehåller en ökning av anslagen med 151,0 miljoner euro för IBMF-programmets BMVI-del i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen. Detta möjliggörs genom att maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 5: Budgetrubrik 4*mn euro i löpande priser*

Rubrik 4. Migration och gränsförvaltning	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Migration	1 587,3	7,8 %
Asyl- och migrationsfonden AMIF	1 418,1	7,5 %
Decentraliserade byråer	169,2	10,1 %
Gränskontroll	2 140,0	13,4 %
Fonden för integrerad gränsförvaltning (IBMF) – Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI)	946,8	27,8 %
Fonden för integrerad gränsförvaltning IBMF – Instrumentet för tullkontrollutrustning (CCEi)	141,0	2,0 %
Decentraliserade byråer	1 052,3	4,3 %
Totalt	3 727,3	10,9 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>3 814,0</i>	
<i>Marginal</i>	<i>86,7</i>	

Rubrik 5: Säkerhet och försvar

Åtgärderna under rubrik 5 syftar till att svara på utmaningarna i fråga om den inre säkerheten och de komplexa säkerhetshot som medlemsländerna möter och som de skulle ha svårt att hantera ensamma. För rubrik 5 föreslår kommissionen 1 901,1 miljoner euro i åtaganden och 1 111,4 miljoner euro i betalningar. Detta betyder en ökning av åtagandena med 4,9 % och en minskning av betalningarna med -10,2 % jämfört med 2022. Marginalen för rubriken enligt budgetförslaget blir 44,9 miljoner euro. En viktig decentraliserad byrå som finansieras under rubriken är Europol som på grundval av det utvidgade mandatet enligt kommissionens förslag får ytterligare anslag på 13 miljoner euro i åtaganden (+6,9 %) jämfört med 2022.

Under rubrik 5, Säkerhetsklustret, föreslås 688,7 miljoner euro i åtaganden (+8,5 % jämfört med 2022) och 559 miljoner euro i betalningar (-4,2 %). Klustret omfattar bland annat Fonden för inre säkerhet (ISF), som stöder samarbete mellan myndigheter, samt kärnsäkerhetsfonderna. Kommissionen föreslår 309,9 miljoner euro (+21,9 %) i åtaganden och 195,5 miljoner euro i betalningar (-18,8 %) till Fonden för inre säkerhet.

Under Rubrik 5, Försvarsklustret, föreslås 1 212,4 miljoner euro i åtaganden (+3 % jämfört med 2022) och 552,3 miljoner euro i betalningar (-15,6 %). Till Försvarsklustret hör den Europeiska försvarsfonden (EDF), som är fördelad på forsknings- och utvecklingshelheter. För försvarsfonden föreslås totalt 945,7 miljoner euro i åtaganden (lika mycket som 2022) och 414,2 miljoner euro i betalningar (+25,5 % jämfört med 2022). Målet för fonden är att öka effektiviteten, konkurrenskraften och innovationskapaciteten inom Europas försvarsindustri. För militär rörlighet föreslår kommissionen totalt 236,7 miljoner euro i åtaganden (+2,1 % jämfört med 2022) och 106,7 miljoner euro i betalningar (+8,7 % jämfört med 2022). För det nya Programmet för säker konnektivitet föreslår kommissionen 30 miljoner euro i åtaganden.

U 68/2022 rd

Enligt kommissionen har behovet av att öka försvarskostnaderna stigit ytterligare till följd av det anfallskrig som Ryssland inlett. Som en omedelbar åtgärd kommer kommissionen att föreslå ett kortsiktigt EU-instrument för att stärka försvarsindustrins beredskap. Till det nya instrumentet allokeras 500 miljoner euro under två år (2022–2024). Konsekvenserna för budgeten för 2023 ska inkluderas i en ändringsskrivelse senare i år.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 6: Budgetrubrik 5

mn euro i löpande priser

Rubrik 5. Resiliens, säkerhet och försvar	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Säkerhet	688,7	8,5 %
Fonden för inre säkerhet ISF	309,9	21,9 %
Avveckling av kärnkraftverk (Litauen)	68,8	-30,4 %
Kärnsäkerhet och avveckling (inkl. Bulgarien och Slovakien)	57,2	30,3 %
Decentraliserade byråer	230,4	6,7 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder?	22,4	2,0 %
Försvaret	1 212,4	3,0 %
Europeiska försvarsfonden	626,4	-0,1 %
Europeiska försvarsfonden (forskning)	319,3	0,3 %
Militär rörlighet	236,7	2,1 %
Program för säker konnektivitet	30,0	-
Totalt	1 901,1	4,9 %
<i>Budgetramens tak</i>	<i>1 946,0</i>	
<i>Marginal</i>	<i>44,9</i>	

Rubrik 6: Granskapet och omvärlden

EU:s finansiering av yttre åtgärder 2023 har många prioriteringar: återhämtning och utveckling efter coronapandemin, lindring av konsekvenserna av det ryska anfallskriget, bland annat migrationen och matkrisen, Global Gateway-initiativet inom konnektivitetspolitik, Afrika, Syrien, Afghanistan, bekämpning av svält samt stöd till demokrati, rättsstaten och det multilaterala globala systemet. För 2023 föreslår kommissionen för åtagandena under rubrik 6 totalt 16 781,9 miljoner euro (-2,3 % jämfört med 2022) och betalningar för 13 773,9 miljoner euro (+6,6 %). Marginalen för rubriken blir 0 euro, vilket innebär att ingen marginal återstår för oväntade situationer. I tillägg till att marginalen för rubriken utnyttjas, behöver enligt kommissionen därtill 452,9 miljoner euro tas i bruk från flexibilitetsmekanismen.

U 68/2022 rd

Det viktigaste programmet inom klustret yttre åtgärder under rubrik 6 är instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI – Global Europe). För instrumentet NDICI föreslår kommissionen 11 970,8 miljoner euro i åtaganden (-5,9 % jämfört med 2022) och 8 842,7 miljoner euro i betalningar (+12,1 %) för 2023. Genom instrumentet stöds bland annat grön och digital omställning, hållbara investeringar och sysselsättning, migrationsåtgärder i synnerhet i det södra grannskapet samt främjas fred, säkerhet och god förvaltning. Flyktingar i Syrien och dess närområden bistås fortfarande 2023. Ukraina, Moldavien och Georgien får stöd genom budgetposterna för det östliga partnerskapet.

Ett annat centralt program inom finansieringen av yttre åtgärder är instrumentet för humanitärt bistånd (HUMA). För instrumentet HUMA föreslår kommissionen 1 626,9 miljoner euro i åtaganden (-9,9 % jämfört med 2022) och 1 714,2 miljoner euro i betalningar (-18,0 % jämfört med 2022). Behovet av humanitär hjälp kommer att vara fortsättningsvis stort på grund av klimatförändringen, naturkatastroferna, konsekvenserna av pandemin och katastrofer orsakade av människor, inbegripet det ryska anfallskriget. Övriga föremål för klustret yttre åtgärder är Europeiska instrumentet för kärnsäkerhet (INSC), Utomeuropeiska länder och territorier (OCT) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (CFSP).

Under rubrik 6 finansieras också förberedelser inför anslutning till EU. Genom instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) kanaliseras finansiering till kandidatländer och potentiella kandidatländer för olika ändamål. Kommissionen föreslår åtaganden för 2 531,1 miljoner euro (+25,8 % jämfört med 2022) och betalningar för 2 590,6 miljoner euro (+9,2 % jämfört med 2022) till IPA III-instrumentet. Stöd ska bland annat kanaliseras till Västra Balkan samt till syriska flyktingar i Turkiet på det sätt som kommissionen meddelat redan tidigare.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 7: Budgetrubrik 6

mn euro i löpande priser

Rubrik 6. Grannskapet och omvärlden	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Yttre åtgärder	14 250,8	-6,0 %
Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete NDICI – Global Europe	11 970,8	-5,9 %
Europeiskt instrument för kärnsäkerhet INSC	39,9	3,5 %
Utomeuropeiska länder och territorier OCT (inkl. Grönland)	70,0	1,5 %
Humanitärt bistånd HUMA	1 626,9	-9,9 %
Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken CFSP	371,8	2,8 %
Pilotprojekt och förberedande åtgärder	171,4	2,7 %
Förberedelser inför anslutning	2 531,1	25,8 %
Stöd inför anslutningen IPA III	2 531,1	25,8 %
Totalt	16 781,9	-2,3 %
<i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>	<i>452,9</i>	
<i>Budgetramens tak</i>	<i>16 329,0</i>	

<i>Marginal</i>	0
-----------------	---

Rubrik 7: Europeisk offentlig förvaltning

Rubrik 7 omfattar utöver kommissionens och de övriga institutionernas administrativa utgifter pensionsutgifter och utgifterna för Europaskolor. Utgifterna för decentraliserade byråer samt administrativa utgifter och stödutgifter direkt till specifika program har placerats under de aktuella rubrikerna i budgeten. För administrativa utgifter föreslås sammanlagt 11 448,8 miljoner euro. Anslagen ökar med +7,8 % jämfört med 2022. Anslagen innefattar pensioner och Europaskolor (inklusive finansiella bidrag till olika institutioners så kallade Europaskolor av typ 2). Pensionsutgifterna (alla institutioner) ökar med 256,7 miljoner euro (+12,1 %) jämfört med 2022. Europaskolornas utgifter ökar med 25,5 miljoner euro från föregående år (+12,3 %).

De administrativa utgifterna för EU:s institutioner föreslås uppgå till sammanlagt 8 834,5 miljoner euro i åtaganden (+6,6 % jämfört med 2022). Kommissionens anslag för denna helhet uppgår till sammanlagt 4 106 miljoner euro, vilket innebär att dess anslag ökar med 6,2 % jämfört med 2022. De övriga institutionernas anslag ökar till 4 728,4 miljoner euro, vilket innebär en total ökning på 7 %. I sitt budgetförslag har kommissionen inte gjort några ändringar i Europaparlamentets, rådets och Regionkommitténs egna budgetförslag. Enligt budgetförslaget ökar Europaparlamentets anslag med 155,8 miljoner euro (+7,4 % jämfört med 2022) medan antalet anställda ökar med 52 tjänster och 116 assistenter jämfört med året innan.

Sedan 1970-talet har mellan rådet och Europaparlamentet tillämpats praxis som grundar sig på ett så kallat Gentlemen's agreement och enligt vilken dessa institutioner inte har några invändningar mot varandras förvaltningskostnader.

Totalt 62,5 miljoner euro av anslagen under rubrik 7 ska täckas med flexibilitetsmekanismen. Marginalen för rubriken blir 32,7 miljoner euro. Kommissionen motiverar de ökade anslagen under rubriken med den höga inflationen och de stigande energipriserna som direkt inverkar på de administrativa utgifterna.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

Tabell 8: Budgetrubrik 7

mn euro löpande priser

Rubrik 7. Europeisk offentlig förvaltning	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden	Förändring 2023/2022 %
Europaskolor och pensioner	2 614,3	12,1 %
Pensioner	2 381,3	12,1 %
Europaskolorna	233,0	12,3 %
Institutionernas administrativa utgifter	8 834,5	6,6 %
Kommissionen	4 106,0	6,2 %
Övriga institutioner	4 728,4	7,0 %

U 68/2022 rd

<i>varav Europaparlamentet</i>	2 268,0	7,4 %
<i>och Europeiska rådet och rådet</i>	654,3	7,0 %
Totalt	11 448,8	7,8 %
<i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>	62,5	
<i>Budgetramens tak</i>	11 419,0	
<i>Marginal</i>	32,7	

Särskilda instrument

I rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 (EU, Euratom nr 2020/2093) finns bestämmelser om särskilda instrument för att reagera på exceptionella och oförutsedda omständigheter, externa eller interna, och de används vid behov när utgifterna inte kan finansieras inom taken för en eller flera rubriker i budgetramen.

Tematiska särskilda instrument enligt förordningen om den fleråriga budgetramen är reserven för solidaritet och katastrofbistånd (SEAR), Europeiska fonden för justering för globaliserings-effekter (EFG) och brexitjusteringsreserven (BAR). Icke-tematiska särskilda instrument är det samlade marginalinstrumentet (SMI) och flexibilitetsmekanismen (FI). Förutom för det samlade marginalinstrumentet kommer anslagen för dessa instrument att ställas utanför de tak som fastställts i den fleråriga budgetramen, både när det gäller betalningar och åtaganden.

Till tematiska särskilda instrument föreslår kommissionen för 2023 totalt 2 855,2 miljoner euro i åtaganden och 2 679,8 miljoner euro i betalningar. Av detta belopp föreslås för Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter 205,4 miljoner euro i åtaganden och 30 miljoner euro i betalningar och för reserven för solidaritet och katastrofbistånd 1 324,9 miljoner euro i åtaganden och betalningar, medan brexitjusteringsreservens andel är 1,3 miljarder euro i åtaganden och betalningar.

Kommissionen föreslår att av flexibilitetsmekanismen ska tas i bruk 515,4 miljoner euro i åtaganden under rubrikerna 6 och 7 och 527,1 miljoner euro i betalningar. Under rubrik 6 ska flexibilitetsmekanismen användas till ett belopp av 452,9 miljoner euro. Detta är en del av biståndet till syriska flyktingar. Dessutom är marginalen för rubrik 7 (förvaltning) enligt kommissionen helt utnyttjad, och alla behov kan inte täckas, och därför förutsätts användning av flexibilitetsmekanismen till ett belopp av 62,5 miljoner euro också under rubrik 7.

Kommissionen föreslår inte att man inför det samlade marginalinstrumentet i budgeten för 2023 i fråga om åtaganden. Däremot har kommissionen i enlighet med artikel 11.1 b i förordningen om den fleråriga budgetramen automatiskt genom det samlade marginalinstrumentet justerat betalningstaket 2022 och 2023 så att justeringen är 1 349 miljoner euro år 2022 och 1 376 miljoner euro år 2023. På motsvarande sätt har betalningstaket 2021 sänkts med 2 644 miljoner euro. Siffrorna anges i löpande priser och de har justerats till priset för respektive år med en fast koefficient på 2 % (*deflator*).

Tabell 9: Särskilda instrument*mn euro löpande priser*

Tematiska särskilda instrument	Budgetförslag för 2023 mn euro i åtaganden
Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter EGF	205,4
Reserven för solidaritet och katastrofbistånd SEAR	1 324,9
Brexitjusteringsreserven BAR	1 324,9
Icke-tematiska särskilda instrument	
Det samlade marginalinstrumentet SMI	0
Flexibilitetsmekanismen FI	515,4
Totalt	1 500,3

2.3 Återhämtningsinstrumentet (Next Generation EU; European Union Recovery Instrument)

Finansieringen från återhämtningsinstrumentet stöder medlemsstaternas återhämtning från de negativa ekonomiska, sociala och hälsomässiga konsekvenserna av covid-19-krisen och samtidigt stöds investeringar i grön omställning och digitalisering.

Återhämtningsinstrumentet står utanför budgeten; det är fråga om externa inkomster avsatta för särskilda ändamål (external assigned revenue). De anslag för programmen som kommer från återhämtningsinstrumentet beskrivs i kommissionens budgetförslag, men återhämtningsmedlen är tydligt separerade från de ordinarie anslagen i EU:s budget.

Kommissionen föreslår bidrag från återhämtningsinstrumentet till ett belopp av sammanlagt cirka 113,9 miljarder euro i åtaganden och 130,7 miljarder euro i betalningar 2023. Största delen av betalningarna (cirka 109,2 miljarder euro) riktas till Faciliteten för återhämtning och resiliens RRF.

Utöver den normala budgetfinansieringen allokeras medlen allt som allt till följande program: Horisont Europa, instrumentet InvestEU, sammanhållningsinstrumentet REACT-EU, faciliteten för återhämtning och resiliens RRF (bidrag), Räddningstjänsten/rescEU, landsbygdsutveckling (EAFRD) och fonden för en rättvis omställning (JTF). Medlen från återhämtningsinstrumentet riktas särskilt till underrubrik 2b i budgeten. Syftet med detta är att få i gång investeringar. Till en del av programmen, såsom REACT-EU och landsbygdsutveckling allokeras huvudsakligen endast betalningar. Medlen från återhämtningsinstrumentet för 2023, inklusive lån, uppgår till högst cirka 339,6 miljarder euro.

För att täcka räntebetalningarna inom ramen för återhämtningsinstrumentet föreslår kommissionen 2023 ett belopp på 1 035,8 miljoner euro i åtaganden och betalningar under underrubrik 2b i budgeten, varav cirka 5 miljoner euro är administrativa kostnader. Detta innebär en betydande ökning på +614,3 %, alltså totalt 890,8 miljoner euro jämfört med 2022.

Tabell 10: Återhämtningsinstrumentet NGEU och budgetförslaget 2023*åtaganden mn euro i löpande priser*

Rubrik	Totalt från NGEU åren 2021–2023	Uppskattning från NGEU 2023	Budgetförslag för 2023	Totalt 2023	Totalt från NGEU åren 2021–2023
1 Inre marknaden, innovation och digitalisering	11 439,6	4 299,3	21 567,6	25 866,9	11 439,6
Horisont Europa		1 828,3	12 342,9	14 171,2	
Invest EU		2 471,0	3 40,7	2 811,7	
2a Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning	50 622,6	2,9	62 923,0	62 925,9	50 622,6
REACT-EU		2,9	55 1671,1	55 170,0	
2b Resiliens och värden	33 9369,6	104 146,3	7 163,7	111 310,0	339 369,6
Faciliteten för återhämtning och resiliens, bidrag		103 463,2	121,1	103 584,3	
Räddningstjänsten/rescEU		683,1	146,6	829,7	
3 Naturresurser och miljö	21 117,3	5 472,2	56 222,6	62 694,7	21 117,3
Landsbygdsutveckling		0,0	12 934,7	12 934,7	
Fonden för en rättvis omställning		5 472,2	1 466,2	6 938,4	
...					
Totalt	421 070,1	113 920,8	185 591,1	299 511,8	421 070,1
Lån under Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) (utanför EU:s budget)	391 022,4	225 639,7			391 022,4
EU:s förfarande med återhämtningsinstrumentet totalt	812 092,5	339 560,5			812 092,5

2.4 Inkomster

Den totala summan av inkomsterna i kommissionens budgetförslag för 2023 är i enlighet med balansprincipen lika stor som den totala summan för betalningsbemyndigandena, dvs. 166 268,2 miljoner euro. Av inkomsterna täcks 154 186,5 miljoner euro med egna medel och 12 081,8 miljoner euro med blandade inkomster.

I inkomsterna i budgetförslaget 2023 ingår också Storbritanniens finansieringsandel, sammanlagt 10 085 miljoner euro på grund av Storbritanniens finansieringsförpliktelser under EU-medlemskapet, bland annat obetalda åtaganden från den föregående budgetramperioden.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Europeiska unionens allmänna budget grundar sig på artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom). Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet bedömer att den föreslagna rättsgrunden är korrekt och att budgetförslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för Finlands lagstiftning, inklusive Ålands ställning och budgeten

Budgetförslaget har inga direkta konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller Ålands ställning.

De ekonomiska konsekvenserna beaktas i det nationella budgetförslaget för 2023. I statsrådets plan för de offentliga finanserna för 2023–2026 av den 13 april 2022 finns en reserv på 2 498 miljoner euro för Finlands avgifter till EU 2023. Enligt kommissionens förslag ska Finlands avgifter till EU uppgå till 2 324 miljoner euro 2023.

5 Behandling av förslaget i EU och på nationell nivå

Kommissionen antog den 7 juni sina beräkningar inför budgetförslaget. Dessa förelades riksdagen i form av en utredning i enlighet med 97 § i grundlagen (E 77/2022 rd, 16.6.2022). Det var fråga om ett exceptionellt förfarande eftersom tidtabellen för behandling av ärendet i unionen har varit brådskande. E-brevet behandlades av budget- och förvaltningsutskottet (EU34) den 14 juni 2022 samt av statsrådets finansutskott den 16 juni 2022. Till riksdagen översänds nu en U-skrivelse i enlighet med 96 § i grundlagen.

Beredningen av rådets ståndpunkt inleddes i rådets budgetkommitté den 3 juni 2022 proaktivt i fråga om vissa institutioner. Tjeckien, som varit ordförande ända sedan budgetförslaget började behandlas, har meddelat datumen för budgetkommitténs möten. Budgetkommitténs sista behandling är den 7 juli 2022. Coreper II kommer att behandla och anta rådets ståndpunkt (politisk överenskommelse) sannolikt den 13 juli 2022. Formellt kommer rådets slutliga ståndpunkt att antas i början av september när granskningsperioden på åtta veckor för de nationella parlamenten har gått ut.

Det ansvariga utskottet vid Europaparlamentet är budgetutskottet. Huvudföredragande för budgeten 2023 i parlamentet är Nicolae Ștefănuță (Renew, RO). Europaparlamentet inleder behandlingen av budgetförslaget för 2023 i början av hösten efter att rådet har lämnat sin slutgiltiga ståndpunkt till parlamentet. Parlamentet torde bekräfta sin ståndpunkt vid plenarsammanträdet hösten 2022.

Det är sannolikt att Europaparlamentets ståndpunkt om EU:s budget för 2023 kommer att avvika från rådets. I så fall sammankallas förlikningskommittén, som enligt EUF-fördraget har 21 dagar på sig att uppnå enighet om hela budgeten. Kommissionen får genom ändringsskrivelser komplettera sitt eget budgetförslag till dess att förlikningskommittén sammanträder. Kommissionen kommer att komplettera sitt förslag genom en ändringsskrivelse sannolikt i oktober bland annat i fråga om stödet till Ukraina och stärkandet av beredskapen inom den europeiska försvarsindustrin.

Förlikningsförfarandet torde inledas i oktober–november 2022. Under förlikningsförfarandet sammanträder förlikningskommittén huvudsakligen i trepartsförhandlingar (triloger).

Enligt tidsplanen ska förlikningskommittén sammanträda i samband med ECOFIN-budgetrådets möte den 11 november 2022, där rådet och parlamentet förhandlar med målet att slutligt

enas om EU:s budget för 2023. Om en överenskommelse nås ska förlikningskommitténs slutresultat fastställas i båda institutionerna. EU:s slutliga budget för nästa år torde vara klar i slutet av 2022.

På hösten kommer kommissionen sannolikt i oktober före förlikningsperioden att lämna en ändringsskrivelse, som torde resultera i en kompletterande U-skrivelse till riksdagen.

Kommissionen förväntas, liksom under tidigare år, lägga fram förslag till ändringsbudgetar som kompletterar den årliga budgeten under nästa år. Riksdagen kommer att informeras om kommissionens förslag till ändringsbudgetar genom kompletterande U-skrivelser.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att prioriteringarna i kommissionens budgetförslag för 2023 går i rätt riktning och att förslaget utgör en konstruktiv grund för förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet. Statsrådet ser det som viktigt att budgetförslaget för 2023 svarar på EU:s nuvarande och framtida utmaningar. Statsrådet betonar EU:s starka politiska, ekonomiska och humanitära stöd till Ukraina. Statsrådet stöder kommissionens strävan att uppnå unionens klimatmål också via programmen i budgeten.

Enligt statsrådet är det viktigt att budgeten för 2023 är allmänt förenlig med principerna för god ekonomisk förvaltning och budgetdisciplin. Användningen av budgetmedel ska grunda sig på realistiska behov. Vid behov ska olika finansieringsbehov sättas i prioritetsordning och möjligheterna att omfördela finansieringen utredas så omfattande som möjligt. Överenskommelsen om budgetramen, inklusive maximibeloppen för åtaganden och betalningar i budgetramen för 2021–2027 ska iakttas. Statsrådet strävar efter att påverka utgifterna i budgeten och därigenom även nivån på Finlands EU-avgifter, så att Finlands nettobidrag förblir skäligen och rättvist.

Statsrådet anser också att det är viktigt att rubrikerna i budgeten är förknippade med en tillräcklig marginal för att det vid behov ska vara möjligt att under budgetåret reagera på oförutsedda utgifter inom budgetramen. Marginalen bör vara tillräcklig för både åtaganden och betalningar.

Dessutom anser statsrådet att det är viktigt att de särskilda instrumenten endast används i exceptionella och till sin storlek begränsade och klart oförutsedda situationer. Statsrådet kan godta användningen av flexibilitetsmekanismen enligt rubrik 6 i anslutning till stöd till syriska flyktingar.

Statsrådet förhåller sig kritiskt till användningen av flexibilitetsmekanismen enligt rubrik 7. Det centrala är att man inte i onödan släpper efter på budgetdisciplinen genom att öka flexibiliteten. EU-institutionernas och EU-organens administrativa utgifter och personalmängd ska hållas på en måttlig nivå. Statsrådet förhåller sig kritiskt till förslaget att Europaparlamentets administrativa utgifter och personalmängd återigen ska ökas vilket också kan anses rubba balansen mellan institutionerna.

Enligt statsrådet är det primärt att återinföra åtagandena på forskningsområdet i slutet av budgetramperioden enligt överenskommelsen om budgetramen med beaktande av att finansieringen av återhämtningsinstrumentet är inriktad på de första åren av ramperioden. Om majoriteten av medlemsstaterna är beredd att godkänna kommissionens förslag kan statsrådet godkänna förslaget till den del som det är förenligt med överenskommelsen om budgetramen. Statsrådet förhåller sig reserverat till åtgärder som avviker från det gemensamma utlåtandet om återinförande av åtaganden på forskningsområdet enligt överenskommelsen om budgetramen, och anser det således inte som ändamålsenligt att godkänna förslaget på grundval av förslaget till förordning

U 68/2022 rd

om halvledare om att återinföra extra 80 miljoner euro i tidigare frigjorda åtaganden i budgeten 2023.

Statsrådet betonar en noggrann uppföljning av återhämtningsinstrumentets medel och anser att det är viktigt att kommissionen tydligt och transparent informerar om användningen av medlen både i budgetförslaget och i senare skeden. Transparens är också viktigt när det gäller finansieringskostnaderna för återhämtningsinstrumentet. Statsrådet fäster uppmärksamhet vid den ansemliga ökningen av finansieringskostnaderna och anser att behovet av finansieringskostnader ska bedömas så noggrant som möjligt. Utgångspunkten är att de medel som blir över från finansieringskostnaderna ska användas till återbetalning av lån som tagits för finansiering av återhämtningsinstrumentet.

Kommissionen uppger att den kommer att komplettera sitt budgetförslag i en ändringsskrivelse på hösten. I ändringsskrivelsen kommer bland annat att ingå satsningar på stödet till Ukraina och försvaret. Ändringsskrivelsen kommer att tas ställning till separat när den har inkommit.

Statsrådets slutliga ställningstagande till EU:s budget för 2023 bildas utifrån den slutliga helheten med beaktande av det bästa för Finland.